

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419202481
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6419202481.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: N. P., nar. XX.XX.XXXX a M. P., nar. XX.XX.XXXX, deti rodičov: matka T. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXX, E. K., zastúpená Špireková & Partners, s. r. o., so sídlom Matice slovenskej 6, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 47 232 811 a otec E. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. cesta XX, G. K., zastúpený Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, za účasti Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, Partizánska cesta 1, 975 62 Banská Bystrica, o návrhu otca na zmenu úpravy styku, zmenu osobnej starostlivosti a návrhu starých rodičov E. P., nar. XX.XX.XXXX a I. P., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom A. cesta XX, G. K., obaja zastúpení Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, na úpravu styku s maloletými deťmi, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 26P/85/2019-584 zo dňa 04.04.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu sp. zn. 26P/85/2019-584 zo dňa 04.04.2022 vo výrokoch I. až VI., X., XI. **p o t v r d z u j e .**

II. Žiadny z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd ako súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

I. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi N. P., nar. XX.X.XXXX a M. P., nar. XX.XX.XXXX každý nepárny kalendárny týždeň, a to v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. nepretržite.

II. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi N. P., nar. XX.X.XXXX a maloletým M. P., nar. XX.XX.XXXX nasledovne :

- každý párný kalendárny rok počas jarných školských prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky v čase od piatku od 18.00 hod. predchádzajúceho školským jarným prázdninám do nedele nasledujúceho týždňa do 18.00 hod.,
- každý nepárny kalendárny rok počas veľkonočných sviatkov od stredy predchádzajúcej Zelenému štvrtku od 18.00 hod. do utorka po veľkonočnom pondelku do 18.00 hod.,
- každý kalendárny rok počas letných školských prázdnin vždy od 15. júla od 09.00 hod. do 22. júla do 18.00 hod. a od 15. augusta od 09.00 hod. do 22. augusta do 18.00 hod.,
- každý nepárny kalendárny rok počas jesenných školských prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky v čase od 18.00 hod. dňa predchádzajúceho prvý deň jesenných prázdnin do 18.00 hod. posledného dňa prázdnin,

- počas obdobia zimných školských prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky každý nepárny kalendárny rok v čase od 23.12. od 09.00 hod. do 29.12. do 18.00 hod. a každý páry kalendárny rok v čase od 30.12. od 09.00 hod. do 6.1. nasledujúceho roku do 18.00 hod..

III. Otec je p o v i n n ý si maloleté deti N. P., nar. XX.X.XXXX a M. P., nar. XX.XX.XXXX v stanovenom čase prebrať pred bydliskom matky a po ukončení styku ich aj v stanovenom čase na tom istom mieste matke odovzdať.

IV. Matka je p o v i n n á maloleté deti N. P., nar. XX.X.XXXX a M. P., nar. XX.XX.XXXX na styk s otcom riadne a včas pripraviť, styk otca s maloletými deťmi umožniť.

V. Rodičia sú p o v i n n í v prípade, ak sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začatím styku, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti.

VI. Súd návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti u maloletého M. P., nar. XX.XX.XXXX, na jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca zamietla.

VII. Súd návrh navrhovateľov, starých rodičov maloletých detí E. P., nar. XX.X.XXXX a I. P., nar. XX.X.XXXX na úpravu styku s maloletými deťmi zamietla.

VIII. Matka je p o v i n n á zaplatiť na účet Okresného súdu Žiar nad Hronom náhradu trov konania štátu, a to vo výške 196,31,-Eur, v lehote do 3 dní právoplatnosti rozsudku.

IX. Otec je p o v i n n ý zaplatiť na účet Okresného súdu Žiar nad Hronom náhradu trov konania štátu, a to vo výške 196,31,-Eur, v lehote do 3 dní právoplatnosti rozsudku.

X. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

XI. Týmto sa mení v časti úpravy styku otca s mal. deťmi rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 7P/35/2018-41 zo dňa 11.1.2019, právoplatný dňa 25.1.2019.

2. Okresný súd svoje rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na ustanovenia Zákona o rodine (zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) upravujúcich úpravu styku rodičov s maloletými deťmi a medzi osobami blízkymi (starými rodičmi) a maloletými deťmi. Svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že rodičia sú povinní vytvárať podmienky pre stabilitu výchovného prostredia v záujme maloletého dieťaťa, deti majú zákonné prirodzené právo na zachovanie vzťahu s obidvomi rodičmi tak, aby sa vytvorené citové väzby neprerušili. Vychádzal zo záveru nariadeného znaleckého dokazovania znalkyňou z odboru psychológie PhDr. M. I., PhD., znaleckého posudku pod č. 47/2020, ako i výsluchu súdnej znalkyne na pojednávaní, kde zo záveru znalkyne vyplynulo, že maloleté deti majú vytvorené pozitívne citové väzby s obidvomi rodičmi s tým, že maloletá N. má bližší citový vzťah k matke. U oboch rodičov boli zistené isté rizikové faktory osobnosti s potenciálom negatívne vplyvať na vývin a výchovu maloletých detí. Narušené vzťahy medzi rodičmi sa prejavujú zatiaľ na destabilizácii psychického stavu maloletej N., ale rovnaké riziko hrozí do budúcnosti aj v prípade maloletého M.. Z tohto dôvodu okresný súd upravil styk otca s maloletými deťmi tak, aby boli vytvorené predpoklady do budúcnosti v dostatočne širokom rozsahu, pričom zohľadnil vyjadrenia obidvoch detí, ktoré zhodne uviedli, že cez prázdniny si vedľa predstaviť byť u otca nepretržite najviac po jednom týždni. Rovnako potom po týždni upravil styk aj v období zimných, či jarných prázdnin. Návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti o maloletého syna M. P. zamietol ako nedôvodný. Zverenie, resp. ponechanie maloletého dieťaťa v osobnej starostlivosti matky s pravidelnou širšou úpravou stretávania sa s otcom je podľa súdu v súčasnosti v najlepšom záujme dieťaťa. Prihliadol pritom na tú skutočnosť, že v prípade, ak nie sú splnené podmienky na zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti, je v súlade s najlepším záujmom dieťaťa, aby bolo zverené do starostlivosti toho rodiča, ktorý má pre zabezpečenie starostlivosti lepšie predpoklady. Zo strany matky nedošlo k žiadnym podstatnejším zmenám ohľadne spôsobilosti a schopnosti matky zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, pričom táto vykonáva sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin oboch maloletých detí. Matka má v súčasnosti lepšie predpoklady (osobné, morálne, sociálne a výchovné) pre zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti, čo vyplynulo i zo záveru znaleckého dokazovania. Ani z

vypočutia dieťaťa maloletého M. u kolíznej opatrovníčky, ani pri vyšetrení u znalkyne nebolo potvrdené, že maloletý M. chce byť vo výlučnej starostlivosti otca, ako tvrdí jeho otec. Súd tiež zdôraznil, že prípadné rozdelenie výchovných prostredí u maloletých súrodencov prichádza do úvahy len výnimočne, pokiaľ by boli preukázané konkrétne dôvody, že takáto úprava je najvhodnejšia a v súlade s najlepším záujmom maloletých detí. Okresný súd zamietol návrh starých rodičov na úpravu styku s maloletými deťmi s poukazom na to, že predpokladom pre takúto osobitnú úpravu styku je na prvom mieste záujem samotného dieťaťa, zároveň to vyžadujú pomery v rodine. Z dokazovania vyplynulo, že styk maloletých detí so starými rodičmi zo strany otca sa v primeranom rozsahu uskutočňuje, pretože otec má stále trvalé bydlisko v ich rodinnom dome. Osobitná úprava styku starých rodičov s maloletými deťmi preto nie je potrebná. Okresný súd ďalej v rozsudku rozhodol o trovách znalečného a náhrade účelne vynaložených hotových výdavkov znalca, ako i povinnosti matky a otca zaplatiť na účet okresného súdu náhradu trov štátu. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 CMP (zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozsudkom zmenil v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi skorší rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7P/35/2018-41 zo dňa 11.01.2019, právoplatný dňa 25.01.2019.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie otec maloletých detí. Odvolaním napadol rozsudok okresného súdu vo výrokoch I. a II. a vo výroku VI., pričom namietol najmä zamietnutie návrhu otca na zmenu výchovného prostredia maloletého M. P. Podľa názoru otca okresný súd sa návrhom na zmenu výchovného prostredia maloletého M. nezaoberal dostatočne. Maloletý je vo veku, kedy je schopný prejavovať svoj názor a tomuto sa má venovať primeraná pozornosť, pričom aj v zmysle § 38 ods. 2 CMP názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Namietol najmä aktuálnosť záverov znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou PhDr. M. I., PhD. pod č. XX/XXXX vzhľadom na to, že návrh na zmenu výchovného prostredia bol podaný v januári 2022, teda 2 roky po vykonaní znaleckého dokazovania. Otec dieťaťa uvádzal, že maloletý M. je od času poslednej úpravy pomerov o 3 roky starší, pričom otec vytvoril podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté deti a preukázal, že maloletý sa dožaduje zverenia do jeho osobnej starostlivosti. Otec tvrdil, že maloletý M. opakovane prejavuje vôľu žiť len s otcom a nechce bývať s matkou. M. chce navštevovať športové krúžky, ako aj hudobnú výchovu, napriek opakovaným prosbám matka tieto žiadosti maloletého ignoruje. M. sa dlhodobo dožaduje širšieho rozsahu s otcom, pričom doterajšia úprava stretávania maloletého s otcom je v rozpore s najlepším záujmom maloletých detí. Otec má za to, že vykonaným dokazovaním boli preukázané skutočnosti odôvodňujúce zmenu výchovného prostredia maloletého M. a jeho zverenia do osobnej starostlivosti otca. V tomto smere poukázal na článok 41 ods. 4 Ústavy SR, ako aj vzťahujúce sa články Dohovoru o právach dieťaťa. Uviedol, že zodpovednosť za výchovu, výživu a všestranný rozvoj maloletých detí majú obaja rodičia, pričom rozhodnutím súd neprímerane, bezdôvodne a v rozpore so Zákonom o rodine, ako aj Dohovorom o právach dieťaťa zasiahol do rodičovských práv otca maloletých detí, keď z dôvodov, ktoré nie sú obsahom odôvodnenia rozhodnutia zamietol návrh na zverenie maloletého M. do osobnej starostlivosti otca. Čo sa týka stretávania s maloletými deťmi počas letných prázdnin, otec vo svojom návrhu žiadal, aby súd určil, že je oprávnený stretávať sa s maloletými každý kalendárny rok počas letných školských prázdnin od 15. júla do 31. júla a od 15. augusta do 31. augusta, pričom súd uvedené upravil len v rozsahu od 15. júla do 22. júla a od 15. augusta do 22. augusta, a teda upravil letné prázdniny tak, že znevýhodnil otca o 2 týždne oproti matke maloletých. Rozhodnutím súdu tak dochádza k neadekvátnemu zásahu do výkonu rodičovských práv s poskytnutím neprímeranej výhody matke. Otec v odvolaní tiež poukázal na to, že v dôsledku priebehu konania odmietavého postoja matky bol styk otca s deťmi počas obdobia viac ako 3 rokov bezdôvodne a neprímerane zúžený len na obdobie 4 dní počas mesiaca, čo je pre udržanie zdravého vzťahu medzi rodičom a dieťaťom nepostačujúce. Matka tiež odmietla otca informovať o podstatných veciach v živote maloletých detí. Na základe uvedených skutočností otec v odvolaní navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil a rozhodol nasledovne:

I. Maloletý M. P., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Matka je oprávnená sa s maloletým M., nar. XX.XX.XXXX stretávať každý párný kalendárny týždeň, a to v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. nepretržite.

I. Matka je povinná si maloletého M. P., nar. XX.XX.XXXX v stanovenom čase preberať pred bydliskom otca a po ukončení styku ho aj v stanovenom čase na tom istom mieste otcovi odovzdať.

IV. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou N. P., nar. XX.X.XXXX nasledovne:

- každý nepárny kalendárny týždeň, a to v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. nepretržite

- každý páry kalendárny rok počas jarných školských prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky v čase od piatku od 18.00 hod. predchádzajúceho školským jarným prázdninám do nedele nasledujúceho týždňa do 18.00 hod.,
  - každý nepáry kalendárny rok počas veľkonočných sviatkov od stredy predchádzajúcej Zelenému štvrtku od 18.00 hod. do utorka po veľkonočnom pondelku do 18.00 hod.
  - každý kalendárny rok počas letných školských prázdnin vždy od 15. júla od 09.00 hod. do 31. júla do 18.00 hod. a od 15. augusta od 09.00 hod. do 31. augusta do 18.00 hod.
  - každý nepáry kalendárny rok počas jesenných školských prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky v čase od 18.00 hod. dňa predchádzajúceho prvý deň jesenných prázdnin do 18.00 hod. posledného dňa prázdnin,
  - počas obdobia zimných školských prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky každý nepáry kalendárny rok v čase od 23.12. od 09.00 hod. do 29.12. do 18.00 hod. a každý páry kalendárny rok v čase od 30.12. od 09.00 hod. do 6.1. nasledujúceho roku do 18.00 hod.
- V. Otec je povinný si maloletú N. P., nar. XX.X.XXXX v stanovenom čase preberať pred bydliskom matky a po ukončení styku ich aj v stanovenom čase na tom istom mieste matke odovzdať.
- VI. Rodičia maloletých detí sú povinní v prípade, ak sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začatím styku, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti.”
- VII. Matka je povinná maloletú N. P., nar. XX.X.XXXX na styk s otcom riadne a včas pripraviť, styk otca s maloletou umožniť.
- VIII. Matka je povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Žiar nad Hronom náhradu trov konania štátu, a to vo výške 196,31,-Eur, v lehote do 3 dní právoplatnosti rozsudku.
- IX. Otec je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Žiar nad Hronom náhradu trov konania štátu, a to vo výške 196,31,-Eur, v lehote do 3 dní právoplatnosti rozsudku.
- X. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.
- XI. Týmto sa mení v časti zverenia maloletého M. P., nar. XX.XX.XXXX a v časti úpravy styku otca s mal. deťmi rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k.7P/35/2018-41 zo dňa 11.1.2019, právoplatný dňa 25.1.2019.

Otec eventuálne navrhol výrok rozsudku I. až III. a výrok rozsudku V. zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Matka maloletého dieťaťa vo vyjadrení sa k odvolaniu otca uviedla, že má za to, že okresný súd posúdil vec správne a rovnako správne zhodnotil aj právny stav. Otec v odvolaní neuviedol žiadne právne relevantné skutočnosti, ktoré by neboli predmetom skúmania prvoinštančného súdu a s ktorými by sa prvoinštančný súd pri rozhodnutí a pri jeho odôvodnení náležite nevysporiadal. Tvrdenia otca uvádzané v podanom odvolaní nie sú pravdivé a účelovo skresľujú realitu s cieľom rozšírenia styku s maloletými deťmi a zmenu osobnej starostlivosti maloletého M.. Matka poprela účelové tvrdenia otca, že súd nevychádzal pri rozhodovaní o zmene osobnej starostlivosti maloletého M. z aktuálnych skutočností. Čo sa týka vyjadrení maloletého M., z jeho opakovaných vyjadrení u kolíznej opatrovníčky nebolo potvrdené, že by chcel byť vo výlučnej starostlivosti otca, ako to tvrdí otec a nevyplývalo to ani z vyšetrenia u znalkyne. S oboma maloletými deťmi bol v konaní opakovane vykonávaný pohovor ohľadne ich názoru na stretávanie sa s otcom, čo dokazuje aj správa kolízneho opatrovníka zo dňa 28.01.2022, z ktorej nesporne vyplýva jednoznačne názor maloletého M. na stretávanie sa s otcom, prípadne striedavú osobnú starostlivosť. Matka výslovne odcitovala vyjadrenia maloletého M. o tom, že „ocino mu nakázal, aby povedal, že chce byť u neho dva týždne a dva týždne u maminy, ale on to tak nechce, ocino niekedy aj klame.“ Z vykonaného pohovoru s maloletými deťmi vyplývalo, že rozšírenie styku s otcom odmietajú, pričom tvrdenia otca uvádzané v jeho odvolaní, podľa ktorých maloletý M. opakovane prejavil vôľu žiť s ním a nie s matkou nie sú pravdivé. Súd riadne vykonal dokazovanie - výsluch maloletého prostredníctvom kolízneho opatrovníka, a to opakovane a zistil názor maloletého ohľadne jeho zverenia do osobnej starostlivosti otca, či striedavej osobnej starostlivosti, pričom tento názor maloletého aj následne rešpektoval. Okresný súd správne vyhodnotil, že zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca by bolo v rozpore so záujmami a predovšetkým s aktuálnym názorom maloletého. Rovnako tvrdenia otca, že v danom prípade nebola preukázaná taká skutočnosť, ktorá by odôvodňovala úpravu letných prázdnin znevýhodňujúca otca o 2 týždne oproti matke maloletých, považuje matka za účelové a v rozpore so závermi vykonaného dokazovania. Maloleté deti opakovane uviedli, že rozšírenie styku s otcom odmietajú. Súhlasia s rozšírením styku počas letných prázdnin na týždeň v mesiaci júl a týždeň v mesiaci august. Matka zdôraznila, že z ustálenej judikatúry Európskeho

súdu pre ľudské práva vyplýva, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa okolností konkrétneho prípadu prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na vnútroštátnych súdoch, ktoré sú v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými stranami. Na základe uvedeného preto navrhla rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdiť.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Z., pracovisko J. ako kolízny opatrovník maloletých detí vo svojom vyjadrení sa k odvolaniu otca uviedol, že zotrváva na písomných a ústnych vyjadreniach podaných ku konaniu, s rozsudkom okresného súdu sa stotožňuje. Má za to, že súd po prevedenom dokazovaní upravil na tento čas styk otca s maloletými deťmi dostatočne. Súd pri rozhodovaní vo všetkých bodoch návrhu prihliadol nielen na najlepší záujem maloletých detí, ale i na ich vyjadrenia. Na základe uvedených skutočností navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť.

6. Okresná prokuratúra Žiar nad Hronom s rozsudkom okresného súdu, ako aj dôvodmi v ňom uvedenými sa stotožnila.

7. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravená v § 111 a nasl. CMP.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 CMP), bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP), prejednal odvolanie otca maloletých detí bez nariadenia pojednávania (á contrario § 385 ods. 1 CSP - zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok) a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti a závislých výrokoch potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odseku 2, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto sa obmedzuje len na skonštatovanie jeho dôvodov, s doplnením ďalších dôvodov na zdôraznenie jeho správnosti, najmä vo vzťahu k námietkam uvádzaných otcom maloletých detí, ako odvolateľom v odvolaní.

12. Otec maloletých detí (odvolateľ) odvolaním napadol rozsudok okresného súdu v rozsahu úpravy styku s maloletými deťmi (výroky I., II. rozsudku okresného súdu) a v rozsahu zamietnutia návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti o maloletého M. P. na jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca (výrok VI. rozsudku okresného súdu). Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu aj v rozsahu závislých výrokov (výroky III., IV., V. rozsudku okresného súdu), ktoré sa priamo viažu na výroky rozsudku I. a II. ohľadne úpravy styku otca s maloletými deťmi.

13. Odvolací súd pri preskúmaní rozhodnutia okresného súdu bez viazanosti rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi, nezistil vady rozsudku, ako ani vady procesných podmienok v konaní pred súdom prvej inštancie, preto sa zameral len na námietky otca uplatnené v odvolaní proti rozsudku okresného súdu.

14. Pokiaľ súd rozhoduje o úprave styku rodičov s deťmi, musí zohľadniť tú skutočnosť, že obidvaja rodičia majú právo na osobnú starostlivosť o dieťa zásadne v rovnakej miere, a to by malo zodpovedať právu dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov. Ak sú teda maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti jedného z rodičov (matke), potom by malo byť deťom umožnené stýkať sa s rodičom (otcom) v takej miere, aby bola táto zásada čo najviac naplnená. Avšak aj takáto úprava má svoje hranice, pretože aj podľa článku III Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaný súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. Rozhodnutie pri zverení maloletých detí jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva sice všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté deti neboli zverené do osobnej starostlivosti, avšak je potrebné dôsledné upravenie styku takéhoto rodiča s deťmi s prihliadnutím na záujem maloletých detí. Samotný pojem „záujem maloletého dieťaťa“ je potrebné chápať čo najextenzívnejšie, pretože je v záujme maloletého dieťaťa, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v dohovore o právach dieťaťa.

16. Neopomenuteľnými kritériami, podľa ktorých sa súd pri úprave styku spravuje sú okrem veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, najmä citový vzťah k rodičom a predovšetkým k rodičovi, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, ako aj vzťah dieťaťa k prostrediu, v ktorom tento rodič žije. Okresný súd správne prihliadol na závery znaleckého posudku č. 47/2020 vypracovaného znalkyňou z odboru psychológie PhDr. M. I., PhD., kde zo záverov tohto znaleckého posudku, ako i z výsluchu súdnej znalkyne na pojednávaní mal preukázané, že citový vzťah oboch rodičov k maloletým deťom je pozitívny a rovnako obidve maloleté deti majú pozitívne citové vzťahy ku svojim rodičom. Okresný súd však správne prihliadol na osobitú vnímanie výchovného prostredia maloletými deťmi, ako aj citový vzťah k obojmu rodičom a následný obraz rodiny. M. N. vníma ako najdôležitejšiu osobu v rodine matku a citlivo vníma priame, alebo sprostredkované zážitky zlého správania sa otca k matke, pričom osobnosť tohto dieťaťa je vo vývine. U maloletého M. pretrváva koncept kompletnej pôvodnej rodiny, k obojmu rodičom má intenzívny určujúci vzťah so striedavou preferenciou otca, alebo matky, pričom vývin osobnosti v rámci normy po stránke mentálnej, rečovej, emočnej a sociálnej je psychicky odolnejší, ako jeho sestra N.. U otca maloletých detí neboli zistené osobnostné vlastnosti, ktoré by ho podstatne obmedzovali v zabezpečovaní riadnej výchovy a starostlivosti o maloleté deti, avšak vzhľadom na celkovo eskalované vzťahové problémy medzi rodičmi, maloleté deti uvedenú skutočnosť vnímajú a tomu bolo potrebné prispôbiť aj styk maloletých detí s otcom.

17. Pokiaľ okresný súd vzhľadom na to, že maloleté deti sú zverené do osobnej starostlivosti matky, upravil styk maloletých detí s otcom v primeranom rozsahu vzhľadom na záujem maloletých detí a ich názor (týždeň počas letných prázdnin v mesiaci júl a v mesiaci august) a striedavo upravil styk toho ktorého rodiča počas jarných, jesenných a zimných prázdnin, ako aj významných sviatkov v roku, rozhodnutie okresného súdu v tomto rozsahu je potrebné považovať za vecne správne, ktoré zodpovedá náležite zistenému skutkovému stavu a berie do úvahy najlepšiu záujem maloletých detí.

18. Odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu aj vo výroku o zamietnutí návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti o maloletého M. a jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca za vecne správne (výrok VI. rozsudku).

19. Okresný súd sa návrhom na zmenu výchovného prostredia zaoberal dostatočne, prihliadol na názor maloletého dieťaťa, ktorý bol opakovane zisťovaný v konaní prostredníctvom výsluchu kolíznym opatrovníkom, pričom aj z aktuálnej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny K. Z., pracovisko J. zo dňa 28.01.2022 vyplýva, že pohovor s maloletými deťmi bol vykonaný 26.01.2022 na úrade, bez prítomnosti matky. Zo správy vyplýva, že maloletý M. uviedol, že s ocinom sa teraz stretáva v J., kde sa mu páči, aj nepáči, pričom uviedol, že ocino mu nakázal, aby povedal, že chce byť u neho 2 týždne a 2 týždne u mamy, ale on to tak nechce. Obe maloleté deti zhodne uviedli, že Vianoce chcú tráviť v domácnosti matky a Silvester v domácnosti otca, tak ako doteraz. Maloleté deti rozšírenie styku s otcom odmietajú, súhlasia len s rozšírením styku počas letných prázdnin, a to týždeň v mesiaci júl a týždeň v mesiaci august. Kolízny opatrovník preto návrh otca maloletých detí na zmenu zverenia maloletého M. do jeho osobnej starostlivosti navrhol zamietnuť.

20. Skutočnosti uvádzané otcom maloletých detí v odvolaní, že súd nezisťoval názor maloletého bez prítomnosti iných osôb a že maloletý sa dožaduje zverenia do jeho osobnej starostlivosti, neboli preukázané. Závery znaleckého posudku č. 47/2020 preto nestatili na aktuálnosti ani v čase rozhodovania okresným súdom. Zo žiadnych z dôkazov nevyplývajú tvrdenia otca v odvolaní, že maloletý M. opakovane prejavuje vôľu žiť len s otcom a že nechce bývať s matkou. Odvolací súd nespochybňuje, že v domácnosti otca by maloletý mal zabezpečené vhodné podmienky na zdravý vývoj a všestranný rozvoj a že otec pozná režim a vedel by zabezpečovať všetky potreby maloletého dieťaťa, avšak napriek pozitívnemu vzťahu otca k dieťaťu u maloletého M. pretrváva preferencia zachovania

výchovného prostredia u matky a záujem stretávania sa s otcom len v rámci konkrétne vymedzeného času. Nebolo by v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby v súčasnom období bolo vytrhnuté zo stabilného výchovného prostredia pri matke a aby došlo k rozdeleniu a odlúčeniu súrodencov, čo aj vzhľadom na blízky vek súrodencov N. a M. by mohlo mať negatívne následky na ich psychický vývin. Vzájomná citová väzba zvlášť pri súrodencoch v nižšom veku v prípade rozvrátených rodín je veľmi dôležitá a zohráva výraznú úlohu pri emočnom spracovaní negatívnych a stresujúcich situácií. Rozdelenie súrodencov by malo neblahý vplyv na ich všestranný vývin, prehĺbovanie vzájomných citových väzieb, či formovanie osobnostných vlastností. Nie je v záujme maloletých detí, aby boli vychovávané každé zvlášť v osobitnom výchovnom prostredí, maloletá N. u matky, maloletý M. u otca. Okresný súd správne poukázal na to, že pri rozhodovaní o konkrétnom modeli osobnej starostlivosti je prioritný záujem dieťaťa, nie záujem rodičov, resp. jedného z nich. Aktuálne matka maloletých detí má lepšie predpoklady pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti, čo vyplynulo i z výsledkov znaleckého dokazovania, preto okresný súd správne zamietol návrh otca na zmenu výchovného prostredia u maloletého M..

21. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch VII., VIII., IX. nebol odvolaním napadnutý. Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu aj v závislých výrokoch o náhrade trov konania (X.) a o zmene skoršieho rozsudku, ktorým bol upravený styk otca s deťmi (XI.).

22. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenie o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa používa aj na odvolacie konanie) a v nadväznosti na § 52 CMP (žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

23. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).